

Tallinna Ülikool

**Eesti koolist välismaalasest lapsevanematele
ELU projekti aruanne**

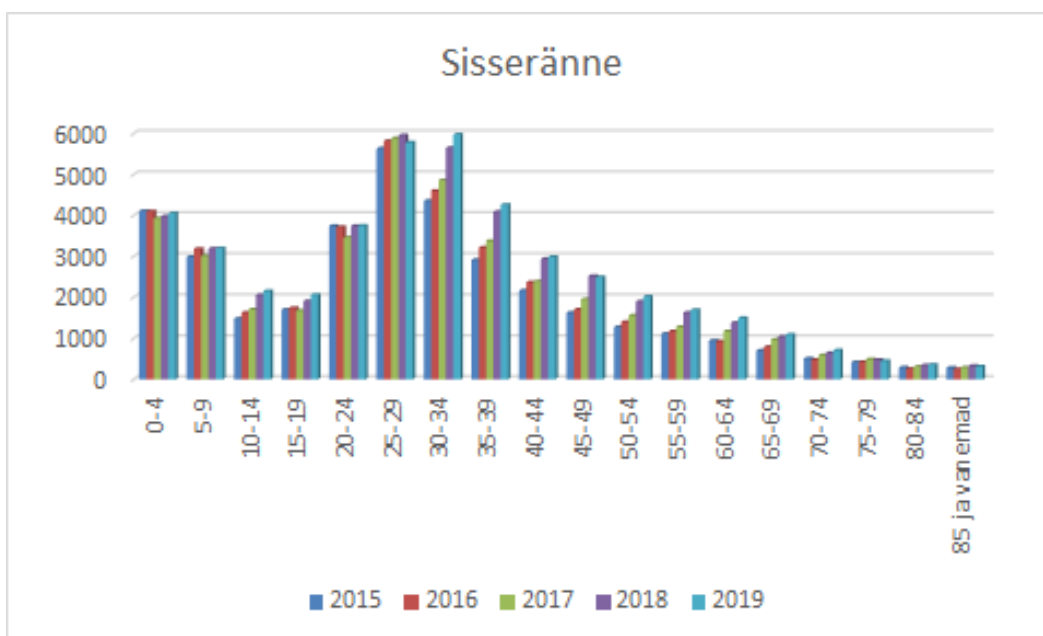
**Julia Jašina, Julia Popova, Marian Leppik, Kersti Esnar, Piret Veiler, Birge Kanne,
Marina Mitrofanova**

Juhendajad: Catlyn Kirna, Ene Hiiepuu

Tallinn 2021

1. Projekti lähteülesanne ja eesmärk

Projekti “Eesti koolist välismaalasest lapsevanematele“ raames moodustati kolm alamrühma, kellel igal oli oma eesmärk ning tegevused. Käesolev rühm valis oma alamprojekti eesmärgiks parandada muukeelsete laste kohanemist Eesti koolides, toetades eelkõige välismaalastest lapsevanemaid materjalidega, mis selgitab kooli personali rolle ja tegevusi ametite kaupa. Probleemiks on eestikeelsed ja keerukalt sõnastatud kooli personali mõisted kehtivas seadusandluses. Lisaks erinevad koolis töötavate spetsialistide nimetused kui ka rollid riigiti. Ka võivad mõningal määral samade spetsialistide rollid erineda erinevates eesti koolides. Teema on oluline ning päevakohane, kuna sisserändajate arv kasvab pidevalt (vt joonis 1) ning seetõttu ka laste arv, kes hakkavad õppima eestikeelses koolis ning kelle vanemad ei valda eesti keelt ega tea eesti koolis töötavate spetsialistide ametinimetusid ning nende ülesandeid, mistõttu on neil keeruline toetada oma lapsi kooliga kohanemisel ning valida õige küsimuse/probleemi korral õige spetsialist, kelle poole pöörduda.

Joonis 1. Sisseränne 2015-2019 vanusgrupiti (Statistikaamet)

Projekti käigus koostati koduleht <https://estonianschool.wordpress.com/>, kus on kirjas enamlevinud kooli spetsialistide ametinimetusid ja tööülesanded ning kooliks vajalike vahendite loetelu koos piltide ja kirjeldustega. Käesoleva rühma eesmärk oli antud veebilehel kajastada personali rolle võimalikult lihtsalt ja arusaadavalt ning varustada parema ülevaate saamiseks pildimaterjaliga. Projekti tulemusel on välismaalasest lastevanematele ja õpilastele olemas üks koht, kus vajaliku materjaliga saab tutvuda ning oma teadmisi ja arusaamist Eesti kooliga seonduvast laiendada. Antud kodulehe haldamise võtab üle projektipartner International House of Estonia, kes jääb kodulehte haldama ning uuendab seal vajadusel ka infot.

Projekti koostamisel kasutasime oma töörühma liikmete järgmiste erialade teadmisi ja kogemusi: slaavi keeled ja kultuur, hariduse juhtimine, alushariduse pedagoogika, eripedagoog-nõustaja, õigusteadus ja organisatsioonikäitumine. Ühelt poolt kasutasime teadmisi, millega puutuvad kokku pedagoogikaga seotud inimesed just kooli personali rollide kirjeldamisel; slaavi keelte eriala inimesed viisid läbi venekeelsed intervjuud ja materjalide tõlkimise vene keelde; õigusteaduse valdkonna inimene jälgis mõistete defineerimisel, et need oleks kooskõlas seadusandlusega; alushariduse pedagoog ja eripedagoog panustasid inglise keelt kõnelevate lastevanemateni jõudmisel, organisatsioonikäitumise inimese roll oli meeskonna töö koordineerimine ning panustamine erinevatesse korralduslikesse ülesannetesse.

2. Probleemi olulisus, kirjeldus ja meetodite valik

Eesmärk oli luua lastevanematele koht, kus asjakohast infot saada. Arvestades tänast digimaastikku ning seda et info oleks paljudele kättesaadav ning võimalik jooksvalt uuendada, tegime kodulehe, kuhu info koondasime.

Ülesande täitmiseks selgitasime esmalt välja täpsema sihtrühma ning nende vajadused. Selleks viisime läbi küsitluse (küsitlus lisas 1) mugavusvalimi hulgas, et hiljem vastuse põhjal koostada kuni kolm persoonat. Persoonat on kasutajagruppi esindav personaliseeritud isik (mitte päris isik), kes on loodud oma kasutajagrupi kõige tüüpilisema universaalse näitena. Persoonad on karakterid, mis jäävad väga hästi meelde. Neile antakse nimi, vanus, amet, asukoht ja lisatakse pilt ning iseloomustav lause, pannakse kirja tema motivatsioon, ootused ja lootused, mured ja hirmud ning muidugi ka tegevused (<https://www.veebimajutus.ee/blogi/ekspert-mis-on-persona-ning-miks-on-see-sulle-vaartuslik>).

Küsitluse viisime läbi nii vene kui ka inglise keeles, osaliselt suulise intervjuuna ning osaliselt veebiküsitlusena. Selle alusel selgitasime välja vanemate ootused nii kooliga seotud personali, kui ka muude kooliga seotud mõistete osas. Küsitluse vastuste alusel koostasime kolm persoonat (vt lisa 2), kelle vajadustest lähtuvalt valisime personali, kelle kohta tegevused ja ülesanded internetilehel kirjeldasime. Fookusesse võtsime algklasside lapsevanemad ning nende vajadused.

Esmalt kaalusime elektroonse infovoldiku koostamist koos pildimaterjaliga nii inglise kui ka vene keeles. Elektroonse infovoldiku kasuks otsustamisel võtsime aluseks tõenduspõhise kirjanduse soovitusel, mis selgitasid informatsiooni jagamise vajalikkust ja efektiivseid viise (Ahmad, Strithan & Nasir, 2015) ning uussisserändajatega seotud probleeme info saamisel (Uussisserändajate kohanemine Eestis..., 2014). Antud uuringust selgus, et probleemiks on teenuste kättesaadavus, tingitud keelebarjäärist. Enamus teenuseid ja nende kohta olev informatsioon on üksnes eesti keeles. Lisaks puudub inglise keeles lihtsasti leitav informatsioon Eesti üldharidussüsteemi ja koolide kohta.

Õige levitamiskiivi valiku tegemisel toetusime loetud kirjandusele ning seal mainitud soovitudele (lisa 3). Sellest selgus, et info levitamiseks odavaim ja suhteliselt lihtne viis on

infovoldikud (Ahmad, Sritharan, & Nasir, 2015). Samas täiendavad materjalid näitasid, et tõhusaim viis infot jagada on elektroonselt ning sotsiaalmeedia abil.

Kuna infot, mida infovoldikule mahutada, oli palju, siis piisavas mahus seda jagada oli väljakutse, otsustasime koostöös juhendajatega teha kodulehe. Koduleht on leitav aadressilt: <https://estonianschool.wordpress.com>

3. Tegevuste kirjeldus ja sidusgruppide niidmine

Sidusrühmadeks on välismaalasest lapsevanemad, projektiliikmete näol ka alus- ja põhihariduses töötajad. Kodulehelt leiavad lapsevanemad kooliga seotud personali mõistete ja rollide definitsioonid ning ülesannete kirjelduse ning see abistab neil Eesti kooliruumis orienteeruda.

Info jõuab sidusrühmadeni kodulehest ELU projekti partneri International House of Estonia kaudu. Samuti on võimalik kodulehte jagada õpetajatele ja teistele koolide personali liikmetele, kes omakorda saavad välismaalasest lapsevanemaid kodulehele suunata. Koolitöötajad saavad antud materjali kasutada, et vanematele lihtsalt kooliga seotud mõisteid seletada.

Projekti käigus tuvastasime esmalt sihtrühma - selleks viisime läbi küsitluse (vt lisa 1), seejärel koostasime persoonad (vt lisa 2) ja valisime sihtgrupi, millest tulenevalt ülesannet lahendada. Uurisime kirjandust (vt lisa 4), et välja selgitada tõhusaim materjali levitamise viis ning koostasime sellest tulenevalt tegevuskava. Kuna esmalt oli plaanis koostada infovoldik, tegime tegevuskava sellest tulenevalt. Kui väljund muutus ja otsustasime teha kodulehe, täiendasime tegevuskava ning viisime läbi kodulehele esmaste kasutajate tagasiside intervjuud/ kirjaliku küsitluse nii inglise kui ka vene keeles.

Veebilehelt leitava info kätte- ja arusaadavuse hindamiseks viisime läbi sihtrühmale loodud veebilehe tagasisidestamise. Saadud tagasisides toodi välja veebilehe lihtne ning loogiline struktureeritus ja teemade/ mõistete leitavus, mõistete arusaadavus ning kiideti illustratiivset pildimaterjali. Ettepanekuid tehti kooliks vajalike vahendite loetelu kohta - lapsevanemate soov oli, et see oleks ka must-valgelt välja trükitav. Lisaks konstruktiivse tagasisidena toodi välja veebilehe liialt lihtne disain. Disaini muudatuste tegemiseks ei olnud rühmal enam vajalikku ajalist ressursi ega oskust, kuid saadud tagasiside anname kompleksena veebilehe uuele haldajale jätkusuutlikuks arendamiseks.

Projekti raames jõudsime sidusgruppide esindajateni projektiliikmete kaudu, kes on ise koolis või lasteasutuses töötavad ning seeläbi ka oskasid leida asjakohaseid kontakte.

4. Projekti jätkusuutlikkus

Hindame projekti jätkusuutlikuks ja edasi arenemise võimalusi heaks, kuna antud projektile on väline partner International House of Estonia (<https://www.internationalhouse.ee/>), kes võtab kodulehe edasise haldamise ning uuendamise enda vastutada. Antud organisatsioon saab hoida seda asjakohasena ning vajadusel ka täiendada. Kuna paljud Eestisse tulnud inimesi pöörduvad käesoleva organisatsiooni poole kooliga seotud küsimustega, siis International House of

Estonia saab projekti kodulehe lapsevanematele jagada ning vajalikku infot neile kättesaadavaks teha. Osa teemasid, mille osas võiks lehte edasi arendada ning täiendada, selgus ka persoonade kirjeldamiseks läbiviidud intervjuudest (lisa 2), nt koolis toimuvate treeningute ja huviringide info ning võimalused, koolibussi teema jms. Lisaks võiks edasi arendada kodulehe disaini, mille kohta tagasisidet antu (vt eelmine punkt).

5. Tulemuste kokkuvõte

Projekti töö tulemusel valmis koduleht: <https://estonianschool.wordpress.com>, kus on kirjeldatud kooliga seotud töötajate mõisted ning tööülesanded nii vene kui ka inglise keeles. Lisaks on sealt leitav kooliks vajaminevate vahendite nimekirjad ja kirjeldused. Kirjeldustele on lisatud juurde ka pildimaterjal. Lisaks valmisid persoonade kirjeldused ning erinevad küsitlused.

Lisa 1

Sihtrühma ja nende ootuste väljaselgitamise küsimustik

Intervjuu küsimused:

Intervjuu eesmärk on saadud info abiga luua abimaterjalid Eesti kooliga seotud mõistete kohta, mida välismaalt Eestisse kooli minevate laste lapsevanemad vajaksid, et Eesti kooliruumis orienteeruda.

1. Mis soost te olete?
  - mees
  - naine
  - muu või ei soovi öelda

2. Kui vana te olete?
Teie vanus _____ -
  - ei soovi öelda

3. Mis on teie haridustase?
Teie haridus
  - põhiharidus või vähem
  - keskharidus
  - kutseharidus või kesk-eriharidus
  - kõrgharidus
  - ei soovi öelda

4. Mis on teie praegune põhitegevus?
  - olen ettevõtja, tööandja
  - olen palgatöötaja
  - olen kodune
  - olen õpilane/üliõpilane/kraadiõppur
  - viibin lapsehoolduspuhkusel
  - olen pensionär/eelpensionil/töövõimetu
  - ma ei tööta ega õpi
  - muu

5. Kas elate Tallinnas?
jah
ei

6. Kui vastus on ei, siis täpsustada elukohta
Elukoht

- Harju maakond
- Hiiu maakond
- Ida-Viru maakond
- Jõgeva maakond
- Järva maakond
- Lääne maakond
- Lääne-Viru maakond
- Põlva maakond
- Pärnu maakond
- Rapla maakond
- Saare maakond
- Tartu maakond
- Valga maakond
- Viljandi maakond
- Võru maakond

7. Mis riigist te olete pärit?

8. Mitu last teie peres kasvab?
- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7 ja enam
9. Kui vanad teie lapsed on (esitada täisaastates)?
10. Mis keeles te kooliga suhtlete?
11. Millistest allikatest leidsite infot kooli kohta?
- internet
  - kohalik omavalitsus
  - sotsiaalamet
  - haridusministeerium
  - sotsiaalmeedia
  - raadio/televisioon
  - tuttavad/sõbrad soovitasid
  - muu/.....
12. Mis oli teie eesmärk kooli valikul ning millised olid ootused koolile?
13. Eesti koolis töötavad tavaliselt järgmised töötajad:
- direktor
  - õppejuht
  - sekretär/assistent
  - klassiõpetaja
  - aineõpetaja
  - koolipsühholoog
  - logopeed
  - eripedagoog
  - sotsiaalpedagoog/sotsiaaltöötaja
  - õppenõustaja
  - HEV koordinaator
  - kooliõde

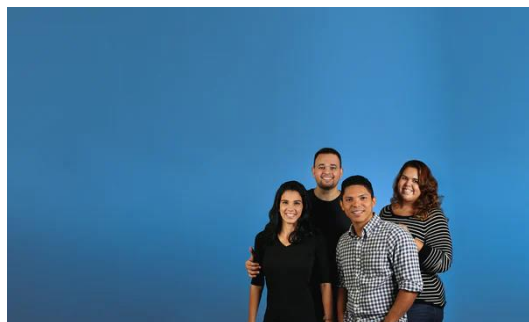

huvijuht
infojuht

Märkige loetelust ära need, kelle kohta teate, millega ta tegeleb.

14. Kas on mõni töötaja, keda eelpool ei nimetatud, aga kelle kohta te tahaksite rohkem infot saada? Nimetage need.
15. Milliste spetsialistide poole olete lapse (laste) murede/probleemide korral pöördunud - nimetage need.
16. Millist kooliga seotud infot olete veel vajanud või vajaksid alljärgnevast:
õppekeel
õppeained
toitlustus koolis,
kooli sõitmine (nt buss),
riietus koolis
sportimisvõimalused
huviringid
muu, nimeta

Persoonade kirjeldused

Olga, 37- aastane keskharidusega tööline, kes elab Tallinnas, kuhu saabus Ida-Euroopast. Peres kasvab kaks last - 12- ja 16- aastane. Olga valis kooli oma lastele sõprade soovitusel. Kooliga suhtleb ta vene keeles. Ta teab ja on kokku puutunud administratsiooniga, psühholoogi ja klassijuhatajaga, teiste koolitöötajate tähendus ja rollid Eesti koolis vajavad tema jaoks lahti seletamist. Lastega koolis esinenud probleemide korral pöördub ta klassijuhataja ja koolipsühholoogi poole. Lisaks vajab Olga rohkem infot koolitoidu, vaksineerimiste, huviringide ja nutiseadmete õppimiseks vajalikkuse kohta.

Aleksandr, 30-aastane keskharidusega autojuht, kes elab Tallinna lähedal väikelinnas. Eestisse saabus Kesk - Aasiast. Peres kasvab neli last - 1-, 5-, 8 ja 11-aastane. Aleksandr valis kooli sugulaste soovitusel. Kooliga suhtleb vene keeles. Koolist on suhelnud klassijuhataja, psühholoogi ja logopeediga. Teiste töötajate rolle ei ole enda jaoks lahti mõtestanud, kuna kokkupuudet ei ole olnud. Aleksandril oleks abiks lisainfo koolibussi kohta ning koolitoidu osas vegantoidu kohta.

Ursula, 38- aastane magistrikraadiga, hetkel koduperenaine, kes elab Viimsis, kuhu saabus Lääne-Euroopast. Peres kasvab kolm last - 3-, 8- ja 14- aastane.

Ursula valis kooli oma lastele võttes aluseks internetis leitava ja abikaasa töökaaslastelt saadud info. Kooli valikul olid olulised kodulähedane asukoht, võimalus suhelda inglise keeles kooliga ning et koolis oleks ka teisi teisest rahvusest õpilasi, et saaks vanematega kogemusi jagada. Kooliga suhtleb ta inglise keeles.

Ta teab või on kokku puutunud administratsiooniga (direktor, sekretär, õppeala juhataja), klassijuhataja, eripedagoogi, HEV koordinaatori ja õega.

Lisaks vajab Ursula rohkem infot õppeainete, õppekeele, koolitoidu, kooli transpordi, kooliriietuse, sportimisvõimaluste ja huviringide kohta.

Lisa 3

Küsimused kodulehe testimiseks

1. Alalehtede loogiline jaotus

2. Kas kirjeldused on mõistetavad (kui ei, mida võiks muuta ja kuidas):
  - a. Direktor
  - b. õppealajuhataja
  - c. õppejuht
  - d. sekretär

3. Kas õpetajate alajaotuses toodud kirjeldused on mõistetavad (kui ei, mida võiks muuta ja kuidas):
  - a. klassijuhataja
  - b. aineõpetaja
  - c. eripedagoog

4. Kas tugispetsialistide rubriigis toodud kirjeldused on mõistetavad (kui ei, mida võiks muuta ja kuidas):
  - a. logopeed
  - b. sotsiaaltöötaja
  - c. eripedagoog
  - d. koolipsühholoog
  - e. HEV koordinaator

5. Kas muude koolipersonali rubriigis kirjeldused on mõistetavad (kui ei, mida võiks muuta ja kuidas):
  - a. kooliõde
  - b. huvijuht
  - c. infojuht

6. Kas meie sait oli teile kasulik?
7. Mis teile meie lehel meeldis või ei meeldinud?
8. Kas saidil navigeerimine on mugav?
9. Kas saiti on lihtne kasutada?
10. Kas soovitate meie lehte oma sõpradele?

Lisa 4

Kasutatud kirjandus

Ahituv, N. & Neumann, S. (1986). *Principles of Information Systems for Management*. Dubuque, Wm, C. Brown Publishers.

Ahmad, J., Sritharan, G., Nasir, N., N, A, M. (2015). *The effectiveness of video and pamphlets in influencing youth on environmental education*. Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication, Vol. 31, p. 281–296,
<http://search.ebscohost.com.ezproxy.tlu.ee/login.aspx?direct=true&db=edselc&AN=edselc.2-52.0-84938507844&site=eds-live>. Acesso em: 9 mar. 2021.

Fulk, J., Flanagan, A.J., Kalman, M.E., Monge, P.R. and Ryan, T. (1996). *Connective and communal public goods in interactive communication systems*. Communication Theory, Vol. 6, No. 1, pp.60–87.

Rafaeli, S. & Raban, D.R. (2005). *Information sharing online: a research challenge*. Int. J. Knowledge and Learning, Vol. 1, Nos. 1/2, pp.62–79.

Randlepp, M. (2016). *Mis on Persoona ning miks on see Sulle väärtuslik?*
<https://www.veebimajutus.ee/blogi/ekspert-mis-on-persona-ning-miks-on-see-sulle-vaartuslik>

Uussisserändajate kohanemine Eestis: valikud ja poliitikaettepanekud tervikliku ja jätkusuutliku süsteemi kujundamiseks. Kokkuvõte. (2014). https://www.ibs.ee/wp-content/uploads/TOF_-_vastused_uurimiskusimustele_20_1k.pdf

Tegevuskava

Tegevused	Tähtaeg	Vastutaja(d)
1. Persoonade koostamine sihtgrupi määratlemiseks	19.03	
1.1. Intervjuu küsimuste ette- valmistamine (sh. tõlge inglise keelde; küsitluse loomine Google Forms'is).	9.03	Piret
1.2. Intervjuu läbiviimine kuni 10 inimesega	16.03	Piret (3 inimest) Julia J (2 inimest) Marina (3 inimest) Birge (3 inimest)
1.3. Intervjuu andmete põhjal kolme persoona kirjeldamine	19.03	kõik rühma liikmed
2. Mõistete defineerimine kasutajale arusaadaval viisil	13.04	Julia P Marian Birge (Kaasav) Kersti (Tervishoid)
3. Materjali esitlusviisi valimine		
3.1. Materjali kõige tõhusama viisi leidmiseks uuringute läbi töötamine ja ülevaate koostamine	6.04	Kersti Julia P
4. Materjali kokku panemine mõistete osas	märtsi lõpp	
4.1. Mõistete defineerimine vene keeles	märtsi lõpp	Julia J Marina
4.2. Mõistete defineerimine inglise keeles	märtsi lõpp	Julia P Marian
4.3. Kodulehe visuaalse kujunduse loomine	aprill	Kõik rühma liikmed

4.4 Kodulehe kasutajakogemuse testimine	mai	Julia J Marina Piret Birge
4.5. Kodulehe täiendamine/parandamine vastavalt kasutajakogemusele	Mai lõpp	Kõik rühma liikmed
5. Projekti dokumentatsioon ja aruandlus		
5.1. ELU vahekokkuvõtte ankeedi täitmine, juhendajaga kooskõlastamine ja esitamine	09.03	Kõik rühma liikmed
5.2. ELU vahekokkuvõtte ankeedi kooskõlastamine juhendajaga ja esitamine Moodlesse	14.03	Kersti
5.3. Vahenädala ettekande ettevalmistamine ja esitluse tegemine	23.03	Marian (ettekandesse annavad sisendi kõik rühma liikmed)
5.4. Projekti aruande ja eneserefleksiooni koostamine	jooksvalt, lõpptähtaeg mai 2021	Kersti, kõik rühma liikmed
5.5. Portfoolio koostamine/kokkupanek	mai 2021	kõik rühma liikmed

Meediakajastus

Meediakajastuseks on juhendajatel plaanis koostada artikkel kodulehe ja sellel kuvatava info kohta. Koduleht liigub rahvusvahelise projektipartneri kätte, kes jagab seda sihtrühmaga.